

NIEUWSBRIEF TERUGKEER

MEI 2013

Ondersteunt u asielzoekers, vluchtelingen of andere migranten? En krijgt u te maken met gedwongen of vrijwillige terugkeer? Dan is juiste info belangrijk. Zo kan u de verschillende terugkeer- of verblijfsopties beter inschatten.

Met deze driemaandelijke nieuwsbrief geeft Vluchtelingenwerk Vlaanderen u snel toegang tot Belgisch en internationaal terugkeernieuws. En blijft u op de hoogte van de risico's bij terugkeer naar de meest belangrijke herkomstlanden. We halen deze info uit rapporten van overheden, ngo's en mensenrechtenorganisaties. Rond gedwongen terugkeer bestaat er weinig openbare info. Daarom contacteren we regelmatig de Dienst Vreemdelingenzaken.

INHOUD

1. TERUGKEERNIEUWS	2
2. NIEUWS UIT HERKOMSTLANDEN	4
3. FICHES BELGISCHE TERUGKEERPRAKTIJKEN PER LAND	7
4. OVERZICHT TERUGNAMEAKKOORDEN	15

HEBT U NIET GEVONDEN WAT U ZOCHT IN DEZE NIEUWSBRIEF?

CONTACTEER DE HELPDESK TERUGKEER:

02 225 44 22

DAGELIJKS VAN 10U TOT 17U

MAIL: TERUGKEER@VLUCHTELINGENWERK.BE

Vluchtelingenwerk
VLAANDEREN

Hieronder vindt u nieuws over zowel het Belgische als het Europese terugkeerbeleid. Voor België geven we telkens de meest recente terugkeercijfers.

IN DE KIJKER

VORMING TOEKOMSTBEGELEIDING VOOR BEGELEIDERS

Vluchtelingenwerk wil organisaties en hun begeleiders de nodige instrumenten aanreiken om (uitgeprocedeerde) asielzoekers te begeleiden naar een duurzame toekomst. Hiervoor trainen we begeleiders in hoe ze het toekomstperspectief en de optie terugkeer in de dagdagelijkse begeleiding kunnen integreren. Dit vanuit een integrale aanpak zonder het vertrouwen met de cliënt te schaden.

Heb je interesse in de [vorming toekomstbegeleiding](#)? Stuur dan een mail naar magali@vluchtelingenwerk.be voor de data van de vormingen in jouw buurt. De vorming is gratis en duurt een halve dag.

BELGIË

GEDWONGEN TERUGKEER IN 2012

In 2012 voerde de Dienst Vreemdelingenzaken 3847 repatriëringen uit. In dit cijfer werden ook de overnames door andere lidstaten opgenomen. 970 overnames vonden plaats in kader van de Dublin-verordening en 239 naar aanleiding van bilaterale akkoorden met andere lidstaten. Daarnaast vonden er 1895 terugdrijvingen plaats. Daarbij worden vreemdelingen aan de grens aangehouden omdat ze geen geldige inreisdocumenten hebben. De Dienst Vreemdelingenzaken organiseerde ook het vrijwillige vertrek van 962 mensen. In totaal gaat het dus over 6704 verwijderingen in 2012. (Bron: mail Dienst Vreemdelingenzaken 18/03/2013)

TERUGKEERBELEID FAALT

In 2012 werden 2081 uitgeprocedeerde asielzoekers overgeplaatst naar terugkeerplaatsen om hun terugkeer te organiseren. Maar liefst 78% kwam nooit aan en dook onder. Slechts 4% keerde effectief terug. De meeste terugkeer was naar de Balkan. Deze terugkeerders kunnen enkel aanspraak maken op een vliegtuigticket en krijgen geen financiële premie of re-integratieondersteuning na de terugkeer. Dat blijkt uit het jaarverslag 2012 van Vluchtelingenwerk Vlaanderen. Meer nog dan de cijfers, zijn het de verhalen die de menselijke drama's achter het beleid illustreren. [Klik hier](#) voor de verhalen.

Vluchtelingenwerk eist de onmiddellijke stopzetting van het systeem van de terugkeerplaatsen. Afgewezen

asielzoekers moeten een echte begeleiding krijgen naar vrijwillige terugkeer, door de begeleiders uit de gewone opvang. Met hen hebben ze een band van vertrouwen opgebouwd. Die aanpak is goedkoper en doeltreffender. [Klik hier](#) om verder te lezen.

TERUGKEERBEGELEIDING VOOR GEZINNEN MET KINDEREN ZONDER WETTIG VERBLIJF IN HOLSBEEK

Het open terugkeercentrum van Holsbeek is deze maand geopend en kreeg meteen een nieuwe functie. Gezinnen met kinderen zonder wettig verblijf zullen er opgevangen worden en gedurende dertig dagen begeleid worden naar een terugkeer. Deze gezinnen hebben bij wet recht op opvang, maar die opvang wordt nu gekoppeld aan medewerking aan terugkeer. Fedasil en de Dienst Vreemdelingenzaken hebben hierover onderling een nieuw akkoord afgesloten. 'Deze aanpak gaat in tegen de wet en dreigt kwetsbare gezinnen nog dieper in de kwetsbaarheid te duwen', zo meldt het 'Platform Kinderen op de Vlucht'. De wet bepaalt namelijk dat deze gezinnen binnen de eerste drie maanden van hun opvang begeleid moeten worden naar een duurzame oplossing – ofwel door een regularisatie van hun verblijf ofwel door terugkeer. [Lees hier](#) het volledige persbericht.

BELGIË VEROORDEELD DOOR HET EHRM

België is opnieuw veroordeeld door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en moet tot 5000 euro schadevergoeding betalen ([EHRM, 56005/10, 11/04/2013](#)). Een 29-jarige Afghaanse asielzoeker werd begin 2010 opgesloten voor een repatriëring naar Griekenland in het kader van de Dublin-verordening. De asielzoeker ging in beroep tegen de opsluiting: zowel de raadkamer als de kamer van inbeschuldigingstelling bevalen de onmiddellijke vrijlating. Zij oordeelden dat een uitwijzing naar Griekenland in strijd zou zijn met artikel 3 EVRM vanwege de slechte situatie voor asielzoekers daar. De Dienst Vreemdelingenzaken ging echter tegen de vrijlating in beroep bij het Hof van Cassatie, en hield de asielzoeker vier maanden opgesloten. Het EHRM oordeelde dat de asielzoeker niet snel genoeg een definitieve beslissing heeft gekregen van de rechtbank over de rechtmatigheid van zijn opsluiting. Dit is in strijd met artikel 5 lid 4 van het EVRM. De Afghaan werd ondertussen erkend als vluchteling.

EUROPA

AAN DE EUROPESE GRENZEN

De Europese Commissie publiceerde een [voorstel met nieuwe richtlijnen](#) voor de gezamenlijke operaties in zee die gecoördineerd worden door het Europees grens-agentschap Frontex (12 april 2013). Als zo'n operatie boten onderschept op zee dan mag ze de migranten enkel terugsturen naar hun land van herkomst of het transitland als ze er geen risico lopen op de doodstraf, foltering of onmenselijke behandelingen. De migranten moeten geïnformeerd zijn over de plaats naar waar ze worden teruggestuurd en moeten de mogelijkheid krijgen om internationale bescherming te vragen als ze daar nood aan hebben. In het laatste geval wordt de asiel-zoeker gebracht naar de lidstaat die de Frontex-operatie leidt.

MENSENRECHTEN AAN DE EUROPESE GRENZEN

De Raad van Europa roept Frontex en de Europese lidstaten op om tijdens Frontex-operaties, hun verantwoordelijkheid over mensenrechten op te nemen ([8 april 2013](#)). Dit leidde tot een [nieuwe resolutie 1932](#) (2013). Daarin staat dat de lidstaten mensen die internationale bescherming nodig hebben moeten identificeren en hen toegang geven tot asiel. Ook de rechten van wie tijdens Frontex-operaties gedwongen wordt teruggestuurd moeten gegarandeerd worden. Daarvoor moet een effectief en onafhankelijk monitoringsysteem opgezet worden. Gezamenlijke terugkeeroperaties zouden dan enkel door die lidstaten georganiseerd kunnen worden die over zo'n monitoringsysteem beschikken.

Ook mensenrechtenorganisaties roepen op om de rechten te respecteren aan de grenzen en bij gedwongen terugkeeroperaties. Met de nieuwe campagne Frontexit, gelanceerd op 20 maart 2013, vragen organisaties dat Frontex transparant en verantwoord handelt aan de grenzen. [Klik hier](#) voor meer info.

Amnesty International overhandigde op 24 april 2013 70 000 handtekeningen aan het Europese Parlement met dezelfde vraag.

FRONTEx IN CIJFERS

In de [Annual Risk Analysis 2013](#) van Frontex lezen we conclusies over de Frontex-operaties. Het aantal gedetecteerde migranten die onwettig de Europese grens proberen over te steken is gedaald tot 73 000 in 2012, wat de helft is tegenover 2011. Dit heeft vooral te maken met de operaties aan de Grieks-Turkse grens. In augustus

2012 investeerde Griekenland in 1800 grenswachters, controlemechanismen en een hek. Frontex merkt ook op dat er een toename is van Syriërs die Europa proberen te bereiken.

DE TERUGKEERSTRATEGIE VAN DE EU

Het Britse denktank Institute for Public Policy Research (IPPR) onderzocht voor haar rapport '[Returning irregular migrants: How effective is the EU's response?](#)' de terugkeerstrategie die de EU gebruikt om irreguliere migratie tegen te gaan (februari 2013). Detentie en gedwongen terugkeer blijven de meest gebruikte manieren terwijl Europa in theorie vrijwillige terugkeer als de meest efficiënte optie naar voor schuift. Er is op Europees niveau geen gemeenschappelijk begrip van wat onder terugkeer verstaan wordt, en er zijn ook geen gedeelde standaarden. De samenwerking met de herkomstlanden is zeer miniem. En de duurzaamheid van de terugkeer is een onbeantwoord vraagstuk.

GEWELD BIJ GEDWONGEN REPATRIËRINGS

Excessief gebruik van geweld bij een gedwongen verwijdering werd in verschillende Europese landen gedocumenteerd ([IRIN](#), 10 april 2013). De terugkeerrichtlijn eist dat lidstaten een effectief systeem installeren om gedwongen repatriëringen te monitoren. Maar deze systemen zijn vaak heel gebrekkig of onbestaand zoals in het Verenigd Koninkrijk. Dit land repatriëerde nochtans 40 000 mensen (gedwongen en vrijwillig) in 2012 en regelmatig komen getuigenissen over gewelddadige particuliere veiligheidsagenten naar boven. Zij werken voor de UK Border Agency en zijn niet getraind zoals politieagenten. Deze geweldplegingen zijn moeilijk te monitoren. Bij een mislukte poging tot repatriëring volgt bijvoorbeeld snel een tweede repatriëringpoging. En eenmaal de persoon in zijn land van herkomst is, zal die persoon zelden een klacht indienen. Uit vrees en omdat er weinig gevolg gegeven wordt aan klachten.

In deze rubriek vindt u een samenvatting van de laatste rapporten over de meest voorkomende herkomstlanden. We lichten er de risico's bij een terugkeer uit en alle gegevens over de veiligheidstoestand in deze landen.

CONTENTS

Afghanistan, Azerbeidzjan, Centraal-Afrikaanse Republiek, China, Eritrea, Guinee, Kosovo, Libië, Oeganda, Somalië, Sri Lanka, Syrië

AFGHANISTAN

De nieuwe Country Reports on Human Rights Practices van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken (US Department of State) voor het jaar 2012 zijn gepubliceerd (19 april 2013). Over [Afghanistan](#) lezen we dat onveiligheid in veel gebieden voor een beperking van de bewegingsvrijheid zorgt. Vrouwen kunnen enkel reizen mits toestemming van de echtgenoot of als ze vergezeld zijn door een man. De capaciteit van het land om terugkeerders op te vangen is zeer laag. Er is nochtans een grote toename van terugkeerders in 2012, vooral uit Pakistan en Iran waar de economische situatie en de veiligheid verslechterd zijn.

Dertig politici uit Afghanistan schreven een brief aan de Australische overheid met de vraag om geen Afghanen meer gedwongen terug te sturen naar Kaboel. De Afgaanse politici meldden dat de veiligheidssituatie in Kaboel verslechtert en aanvallen op de Hazara-minderheidsgroep toenemen. De Afgaanse overheid kan de terugkeerders niet meer beschermen tegen vervolging, zeker niet als ze tot de Hazara-gemeenschap behoren. De politici voegden eraan toe dat het al onhaalbaar is om de huidige bevolking in de hoofdstad te voorzien in basisbehoeften zoals veiligheid, voeding of een onderdak. ([ABC News](#), 13/03/2013)

AZERBEIDZJAN

Azerbeidzjan en de Europese Unie zijn beide geïnteresseerd om een terugnameakkoord te ondertekenen. Onderhandelingen over versoepeling van visa en terugname zijn al bezig. IOM ontwikkelt in dit kader samen met de overheden van Zuid-Kaukasus managementmechanismen voor een effectieve terugname door deze regio. ([Azernews](#), 5 april 2013)

CENTRAAL-AFRIKAANSE REPUBLIEK

UNHCR Regionale Vertegenwoordiging voor West-Europa heeft haar [positie tegenover terugkeer naar de Centraal-Afrikaanse Republiek](#) bekendgemaakt (april 2013). Door het toenemende geweld en de serieuze mensenrechtenschendingen raadt UNHCR lidstaten af om gedwongen terugkeer te organiseren naar de Centraal-Afrikaanse Republiek. Wie dit land ontvlucht heeft nood aan internationale bescherming, zelfs als de persoon het land was ontvlucht en asiel aanvraag vóór de recente incidenten.

CHINA

In een [brief van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken](#) krijgen we een overzicht van het terugkeerbeleid van België, Denemarken, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Zweden ten aanzien van Oeigoerse asielzoekers afkomstig uit China (14 februari 2013). Vanuit België vindt gedwongen terugkeer van afgewezen Oeigoerse asielzoekers en mensen zonder wettig verblijf naar China enkel plaats als de persoon in het bezit is van een paspoort. Zonder identiteitsdocumenten kan België geen gedwongen terugkeer naar China organiseren.

In een recente publicatie laten VluchtelingenWerk Nederland en Amnesty International zien dat China Oeigoerse asielzoekers beschouwen als politieke vijand. Hun activiteiten in het buitenland worden nauwlettend opgevolgd door spionnen en infiltranten, die al dan niet gedwongen, spioneren voor de Chinese autoriteiten. Zo loopt er in Nederland een onderzoek naar twee Oeigoerse tolken die tolkten bij asielverhoren, omdat ze vermoedelijk informatie doorspeelden naar de Chinese overheid. Bij een gedwongen terugkeer lopen Oeigoeren een reëel risico op ernstige mensenrechtenschendingen. Zo worden ze blootgesteld aan verhoren, mishandeling, vervolging of worden ze naar een werkkamp gestuurd. Vanuit Europa vindt daarom geen gedwongen terugkeer meer plaats van Oeigoeren. Zij zouden dan ook bescherming moeten krijgen. [Lees hier](#) verder. (april 2013)

Op 26 april 2013 schreef de Nederlandse staatssecretaris Teeven in een [nieuwe brief](#) dat Nederland een besluit- en vertrekmoratorium voor Tibetanen instelt voor de duur van zes maanden. Verder staat in de brief dat Oeigoerse dossiers nog altijd individueel zullen worden beoordeeld. De staatssecretaris bevestigt dat Oeigoeren in Nederland door de Chinese autoriteiten streng worden gecontroleerd en zelfs onder druk gezet om informatie over (contact)personen van de Oeigoerse gemeenschap te verzamelen. Zo verzamelden twee Oeigoerse tolken in Nederland waarschijnlijk inlichtingen voor de Chinese autoriteiten. Deze zaken worden herbeoordeeld.

ERITREA

Het [nieuwe ambtsbericht](#) van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken over Eritrea geeft een overzicht van de mensenrechtensituatie in het land (18 april 2013). Er vinden voortdurend ernstige schendingen van de mensenrechten plaats. Op pagina 63 lezen we dat Eritrese asielzoekers en vluchtelingen die gedwongen terugkeren naar Eritrea het risico lopen op willekeurige arrestaties en foltering. UNHCR is van mening dat aanvragen van Eritrese asielzoekers zorgvuldig onderzocht moeten worden, en dat de huidige situatie in Eritrea het niet rechtvaardigt om de vluchtelingenstatus van Eritreers te beëindigen.

GUINEE

Het [nieuwe ambtsbericht](#) van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken beslaat de periode van september 2011 tot en met maart 2013 (28 maart 2013). Volgens het ambtsbericht is de veiligheidssituatie er verslechterd. Veiligheidstroepen gebruiken meer geweld tijdens demonstraties en maken zich schuldig aan arbitraire arrestaties en onwettelijke opsluiting. De onveiligheid is het grootst in Conakry en in het oosten van het land. In de overvolle gevangenissen worden gevangenen misbruikt en gefolterd door de bewakers. Ook genitale verminking komt nog altijd voor op grote schaal. Meer dan 95% van de Guinese vrouwen heeft een vorm van genitale verminking ondergaan. In de verslagperiode zijn er geen gevallen bekend van teruggekeerde uitgeprocedeerde asielzoekers die moeilijkheden hebben ondervonden met de autoriteiten.

KOSOVO

Op de Ministerraad van 22 maart 2013 werd het voorontwerp van een wet goedgekeurd over de terugname- en overnameovereenkomst tussen Benelux en Kosovo. [Lees hier](#) verder.

De 'Society for Threatened Peoples' onderzocht de situatie van Roma en andere minderheden die door Zwitserland gedwongen werden teruggestuurd naar Kosovo ([Swissinfo.ch](#), 15 maart 2013). Beide landen ondertekenden in 2012 een terugnameakkoord, een Memorandum of Understanding, waarin staat dat Kosovo instaat voor een succesvolle re-integratie en Zwitserland zorgt voor socio-economische steun. Maar de belofte van de Kosovaarse overheid om minderheden te beschermen werd niet in de praktijk omgezet. Daarbij is de re-integratiesteun die Zwitserland aanbiedt er enkel voor wie vrijwillig terugkeert. Volgens het rapport is Kosovo geen veilig land voor minderheden omdat ze er geen wettige bescherming genieten. Door de slechte infrastructuur en economische situatie in het land kan Kosovo geen succesvolle re-integratie na terugkeer garanderen.

LIBIË

IOM publiceerde een [rapport over terugkeer](#) van migranten uit Afrikaanse en Aziatische landen vanuit Libië (maart 2013). Het geeft een overzicht van de verschillende re-integratieprogramma's die ze met deze landen opzette om de terugkeer te ondersteunen. En wat het effect ervan is. Op het einde lezen we de aanbevelingen voor re-integratie.

OEGANDA

De Oegandese Jackie Nanyonjo stierf op 8 maart 2013 nadat ze gedwongen werd teruggestuurd door de Britse Border Agency als uitgeprocedeerde asielzoeker. Ze vroeg asiel aan omdat ze als lesbische vreesde voor vervolging in Oeganda. Ze protesteerde tot op het einde tegen haar uitwijzing en werd onwel tijdens de repatriëring. De Britse escorte gaf haar over aan de Oegandese autoriteiten die haar geen medische zorg verleenden. Holebi's zijn vaak slachtoffer van sociale uitsluiting en fysieke aanvallen in Oeganda. ([Pink News UK](#), 13 maart 2013)

SOMALIË

Amnesty International schrijft in haar [public statement van 15 mei 2013](#) dat terugkeer naar Centraal- en Zuid-Somalië een schending is van internationaal recht. De

aanleiding zijn de pogingen door Nederland, Denemarken en Noorwegen tot gedwongen verwijderingen naar Somalië. Nederland wijzigde als eerste haar beleid in december 2012 omwille van de zogenoemde verbeterde situatie in Mogadishu. In februari werd de geplande verwijdering door het Europees Hof opgeschort, net als twee daaropvolgende verwijderingen. In drie andere gevallen zijn het Nederlandse rechtbanken die de verwijderingen opschortten. Op 7 januari gaf Noorwegen het vertrek-moratorium op. En in Denemarken lopen vijf rechts-zaken tegen geplande verwijderingen naar Mogadishu. Amnesty International kwam te weten dat ook Zweden en het Verenigd Koninkrijk overwegen om hun beleid ten aanzien van gedwongen terugkeer naar Somalië te herzien. De gewijzigde veiligheidssituatie kan echter niet vertaald worden in een fundamentele, duurzame en stabiele verandering van de situatie in Centraal- en Zuid-Somalië. Het blijven tot vandaag conflictgebieden waar mensen een risico lopen op schendingen van mensen-rechten. En in gebieden onder controle van al-Shabab lopen mensen een groot risico op moord, foltering of onmenselijke behandeling. De situatie in Mogadishu kan dan op vlak van veiligheid verbeterd zijn, de situatie blijft heel fragiel en onstabiel. Terugkeer naar Centraal- en Zuid-Somalië is volgens Amnesty International dan ook gelijk met refolement.

SRI LANKA

De Zwitserse Vluchtelingenorganisatie OSAR publiceerde eind vorig jaar een [rapport over de huidige situatie in Sri Lanka](#) (15 november 2012). Op pagina 19 lezen we over risico's bij een terugkeer. Tamils ondergaan een lange procedure in de luchthaven bij gedwongen terugkeer. Ze worden met geweld ondervraagd door de migratiedienst en door de staatsveiligheidsdienst om mogelijke linken met de Tamil Tijgers te vinden. Indien hieruit bewijzen of tegenstrijdige verklaringen voortvloeien, dan wordt de persoon overgedragen aan een speciale politie-eenheid voor verder onderzoek. Die kan de persoon arresteren. Tamils worden tot zes maand na de terugkeer in de gaten gehouden door deze speciale politie-eenheid. En lopen hierbij het risico op gewelddadige ondervragingen en arrestaties. Deze politie-eenheden zijn vooral in het noorden zeer actief. De combinatie met een verblijf in het buitenland verhoogt het risico op foltering.

SYRIË

In het Country Report on Human Rights Practices 2012 van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken (US Department of State) lezen we dat afgewezen asielzoekers en personen die banden hadden met de Moslimbroederschap vervolgd worden na een terugkeer. In de wet staat dat iedereen die asiel zoekt in een ander land vervolgd moet worden. [Lees hier](#) het volledige Country Report van Syrië.

De regionale coördinator van UNHCR telt 8,3 miljoen Syriërs die hulpbehoevend zijn. Het gaat over 6,8 miljoen Syriërs die in nood zijn in het land zelf en 1,5 miljoen Syriërs die gevlucht zijn naar buurlanden. Dit leidt tot een humanitaire ramp in het land en zorgt voor een zware druk op het kleine buurland Jordanië (21 mei 2013).

Het nieuwe Human Rights Watch rapport 'Death from the Skies' (10 April 2013) toont aan dat luchtaanvallen van de overheid in gebieden die onder controle zijn van de oppositie, gericht zijn op burgers.

3. FICHES BELGISCHE TERUGKEERPRAKTIJKEN PER LAND

In deze fiches vindt u alle info over de Belgische terugkeerpraktijken per land. We maakten een selectie van de tien meest voorkomende asiel- en terugkeerlanden van de laatste zes maanden. Per land vindt u zowel info over vrijwillige als over gedwongen terugkeer. Rond gedwongen terugkeer geven we info over het verloop van de identificatie en de procedures voor repatriëringen. Onder vrijwillige terugkeer verstaan we de programma's voor vrijwillige terugkeer: het REAB-basisprogramma georganiseerd door de Internationale Organisatie voor Migratie, IOM, en de re-integratieondersteuning door IOM en Caritas.

Omdat er weinig openbare info bestaat rond gedwongen terugkeer nemen we hiervoor regelmatig contact op met de cel Identificatie van de Dienst Vreemdelingenzaken. De info die we uit deze contacten verzamelen vindt u ook terug in de fiches met vermelding van de datum van ons laatste contact.

Vluchtelingenwerk wil via deze nieuwsbrief steeds de meeste actuele en correcte info verspreiden. Beschikt u toch over andere informatie laat het ons dan ook weten via [terugkeer@vluchtelingenwerk](mailto:terugkeer@vluchtelingenwerk.be) of 02 225 44 22

OVERZICHT LANDEN

Afghanistan, Albanië, Armenië, Brazilië, Bulgarije, DR Congo, Georgië, Guinee, Irak, Iran, Kosovo, Macedonië, Marokko, Mongolië, Nepal, Oekraïne, Pakistan, Roemenië, Russische Federatie, Servië, Somalië, Turkije

WENST U INFO OVER EEN BEPAALDE TERUGKEERPRAKTIJK? CONTACTEER DE HELPDESK TERUGKEER:

02 225 44 22

DAGELIJKS VAN 10U TOT 17U

MAIL: TERUGKEER@VLUCHTELINGENWERK.BE

AFGHANISTAN

GEDWONGEN TERUGKEER

Dienst Vreemdelingenzaken kan Afghanen terugsturen naar Kaboel, ook al zijn ze van een andere regio afkomstig. In 2012 zijn zestien alleenstaande mannen teruggestuurd naar Kaboel. Vorig jaar twaalf. (bron: verslag Kamer, 20/11/2012)

De identificatie gebeurt door de ambassade op basis van een interview. De ambassade zou hier vrij streng zijn omdat het gebeurt dat personen een andere nationaliteit blijken te hebben, zoals de Pakistaanse. De ambassade kan een paspoort afleveren, maar levert geen laissez passer af voor een gedwongen verwijdering. Dienst Vreemdelingenzaken kan wel de persoon terugsturen met een Europees laissez passer. Dit gebeurt enkel als de Afghaanse nationaliteit vast staat. (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 15/02/2013).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer en terugkeer met re-integratiesteun zijn mogelijk.

Cijfers jan-apr 2013: 13 (Bron cijfers vrijwillige terugkeer: Fedasil)

ALBANIË

GEDWONGEN TERUGKEER

Repatriëring kan vlot verlopen op basis van een Europees laissez passer die Dienst Vreemdelingenzaken kan uitschrijven, in het kader van een administratief bilateraal akkoord (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 25/02/2010). Albanië staat in de top drie van de landen naar waar België gedwongen terugstuurt. Repatriëring gebeurt via vluchten.

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Albanezen kunnen geen re-integratiesteun ontvangen. Dit geldt voor alle onderdanen van landen die zijn vrijgesteld van de visumplicht. Zij kunnen wel beroep doen op het basisprogramma voor vrijwillige terugkeer van IOM voor de praktische organisatie van de terugkeerreis. De terugkeerder zal hierbij geen premie ontvangen.

Cijfers jan-apr 2013: 57

ARMENIË

GEDWONGEN TERUGKEER

Op 20/07/2011 keurde de Ministerraad een terugnameakkoord goed wat de terugname en doorgeleiding (doorreis door het land) vergemakkelijkt.

Er wordt gemakkelijk een laissez passer afgeleverd, zeker als de personen over identiteitsdocumenten beschikken. Voor personen die niet over identiteitsdocumenten beschikken en waarvan Dienst Vreemdelingenzaken geen of weinig identiteitsgegevens heeft, laat deze Dienst hen een vragenlijst invullen en stuurt ze naar de ambassade. Dit verloopt vlot en meestal wordt een laissez passer afgeleverd. Armeniërs die geboren zijn in Azerbeidzjan of Nagorno Karabach kunnen in sommige gevallen wel geïdentificeerd worden op basis van de gekende persoonsgegevens maar soms ook niet (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 17/11/2011).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer en terugkeer met re-integratiesteun zijn mogelijk.

Cijfers jan-apr 2013: 65

BRAZILIË

GEDWONGEN TERUGKEER

Repatriëring is in de regel gemakkelijk te organiseren door Dienst Vreemdelingenzaken. In de voorbije jaren waren er steeds veel gedwongen verwijderingen (evenals ondersteunde terugkeer). Veel personen blijken in het bezit te zijn van een geldig paspoort, waardoor de repatriëring snel kan gebeuren.

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Brazilianen kunnen geen re-integratiesteun ontvangen. Dit geldt voor alle onderdanen van landen die zijn vrijgesteld van de visumplicht. Zij kunnen wel beroep doen op het basisprogramma voor vrijwillige terugkeer van IOM voor de praktische organisatie van de terugkeerreis. De terugkeerder zal hierbij geen premie ontvangen. Caritas kan in bepaalde gevallen wel re-integratiesteun bieden.

Cijfers jan-apr 2013: 171

BULGARIJE

GEDWONGEN TERUGKEER

Personen met de Bulgaarse nationaliteit zijn gemakkelijk repatriëerbaar op basis van een Europees laissez passer die de Dienst Vreemdelingenzaken kan verstrekken.

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Bulgaren kunnen enkel beroep doen op een terugkeerreis georganiseerd door IOM. Fedasil zal eerst nagaan of de persoon effectief over onvoldoende middelen beschikt om de reis zelf te bekostigen. De terugkeerder zal geen premie ontvangen. Dit komt omdat onderdanen van landen die na 2004 tot de EU zijn toegetreden, geen toegang krijgen tot het volledige vrijwillige terugkeerprogramma.

Cijfers jan-apr 2013: 8

DR CONGO

GEDWONGEN TERUGKEER

Repatriëring gebeurt naar Kinshasa. De Congolese ambassadeur levert laissez passers af op basis van een protocol-akkoord (tussen Dienst Vreemdelingenzaken en de ambassade). Als er identiteitsdocumenten zijn, wordt een laissez passer afgeleverd zonder interview. Indien er geen documenten zijn, vindt een interview plaats op de ambassade waarna een laissez passer kan afgeleverd worden (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 22/03/2012).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer en terugkeer met re-integratiesteun zijn mogelijk.

Cijfers jan-apr 2013: 8

GEORGIE

GEDWONGEN TERUGKEER

De identificatie door de Dienst Vreemdelingenzaken en het afleveren van een laissez passer door de ambassade gebeuren vlot.

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer en terugkeer met re-integratiesteun zijn mogelijk.

Cijfers jan-apr 2013: 45

GUINEE

GEDWONGEN TERUGKEER

Voor de identificatie neemt de consul een interview af op de ambassade. Die polst naar onder andere de woonplaats en de familiebanden van de persoon. Wanneer iemand over een kopie van documenten beschikt, verloopt de identificatie iets vlotter, maar ook zonder documenten zijn er geen echte problemen. Alleen kan de beslissing zelf een tijd op zich laten wachten. De laissez passers zelf worden bij akkoord door de ambassade in Brussel afgeleverd (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 21/03/2012).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer en terugkeer met re-integratiesteun zijn mogelijk.

Cijfers jan-apr 2013: 16

IRAK

GEDWONGEN TERUGKEER

Iraakse onderdanen kunnen niet meer gedwongen worden teruggestuurd als ze niet instemmen met hun repatriëring. Terugkeer kan enkel als de persoon een origineel nationaliteitsbewijs en een origineel identiteitsbewijs kan voorleggen en als hij instemt met de terugkeer. Als de persoon niet wilt terugkeren, dan zal de Dienst Vreemdelingenzaken hem weer in vrijheid moeten stellen. Het Iraakse parlement besloot om op die manier gedwongen uitzetting vanuit Europa stop te zetten. Dienst Vreemdelingenzaken kan wel Irakezen die in het bezit zijn van een geldige paspoort repatriëren.

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Ondersteuning bij vrijwillige terugkeer of re-integratiesteun zijn mogelijk voor Irak. IOM kan re-integratieondersteuning bieden over heel Irak via haar kantoren in Bagdad, Erbil en Basra. Vrijwillige terugkeer gebeurt voornamelijk naar de Koerdische provincies van Irak. Ook Caritas kan re-integratiesteun bieden in deze regio (Kirkuk, Suleymania, Erbil en Dohuk). En via het [Magnet-programma](#) kunnen terugkeerders bijkomende ondersteuning krijgen voor het vinden van een job. Terugkeerders naar de Koerdische regio keren best terug via de luchthaven van Erbil en niet via Bagdad. De veiligheid kan namelijk niet gegarandeerd worden voor de reis over land van Bagdad naar het noorden. (verslag observatiemissie Noord-Irak oktober 2012)

Cijfers jan-apr 2013: 104

IRAN

GEDWONGEN TERUGKEER

De ambassade levert enkel reisdocumenten af voor personen die meewerken aan hun terugkeer. Personen zonder documenten die worden aangehouden, worden terug in vrijheid gesteld als er geen documenten kunnen afgeleverd worden (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 27/09/2011). Dienst Vreemdelingenzaken kan wel Iraniërs repatriëren die in het bezit zijn van een geldige paspoort.

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer en terugkeer met re-integratiesteun zijn mogelijk.

Cijfers jan-apr 2013: 14

KOSOVO

GEDWONGEN TERUGKEER

De identificatie en het afleveren van een laissez passer voor personen die naar Kosovo worden gerepatrieerd, gebeurt nog altijd via de autoriteiten in Kosovo en niet via de ambassade in België. Als iemand niet over identiteitsdocumenten beschikt, worden zoveel mogelijk gegevens verzameld en doorgegeven aan de Kosovaarse autoriteiten. Zij doen de identificatie en beslissen of een laissez passer afgeleverd wordt (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 29/02/2012).

Op 12 mei 2011 is er een overeenkomst ondertekend tussen de Benelux en Kosovo die de terugname vergemakkelijkt.

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Kosovaren die na 1 januari 2013 in België toekomen, hebben enkel nog recht op een vrijwillige terugkeerreis. De terugkeerder zal hierbij geen premie ontvangen. Dit geldt voor alle onderdanen van landen die zijn vrijgesteld van de visumplicht.

Cijfers jan-apr 2013: 86

MACEDONIË

GEDWONGEN TERUGKEER

Voor de identificatie door de Dienst Vreemdelingenzaken en het bekomen van een laissez passer, zijn er geen problemen voor Macedoniërs (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 28/11/2011).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Macedoniërs kunnen geen re-integratiesteun ontvangen. Dit geldt voor alle onderdanen van landen die zijn vrijgesteld van de visumplicht. Zij kunnen wel beroep doen op het basisprogramma voor vrijwillige terugkeer van IOM voor de praktische organisatie van de terugkeerreis. De terugkeerder zal hierbij geen premie ontvangen.

Cijfers jan-apr 2013: 40

MAROKKO

GEDWONGEN TERUGKEER

In België zijn er drie Marokkaanse consulaten. Met Brussel loopt de medewerking minder vlot. Zowel in Brussel als in Luik identificeert men niet op basis van een interview maar aan de hand van kopies van documenten. Zijn die er niet of geven ze geen uitsluitel dan nemen ze vingerafdrukken die voor verificatie langs Rabat gaan. In het consulaat van Antwerpen neemt de sociale dienst wel interviews af. Zijn er geen documenten en het interview geeft geen uitsluitel dan nemen ze ook vingerafdrukken (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 29 en 30/03/2012). Marokko staat in de top drie van de landen naar waar België gedwongen terugstuurt.

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer en terugkeer met re-integratiesteun zijn mogelijk. Caritas kan via een Europees samenwerkingsproject extra ondersteuning bieden bij re-integratie in Marokko.

Cijfers jan-apr 2013: 9

MONGOLIË

GEDWONGEN TERUGKEER

Voor identificatie worden alle documenten (originelen en kopieën) doorgestuurd naar de ambassade in Brussel. Er wordt geen interview afgenomen op die ambassade. Voor het onderzoek worden de persoonsgegevens doorgestuurd naar Mongolië. Het afleveren van een laissez passer door de ambassade verloopt minder vlot (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 22/03/2012).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer en terugkeer met re-integratiesteun zijn mogelijk.

Cijfers jan-apr 2013: 26

NEPAL

GEDWONGEN TERUGKEER

De identificatie gebeurt ofwel via de Nepalese ambassade ofwel door de Nepalese immigratiedienst van Katmandu. In het laatste geval worden bestaande identiteitsdocumenten opgestuurd. In het eerste geval, als niet duidelijk is of de persoon de Nepalese identiteit heeft, zal een interview uitsluitsel moeten geven. Als de Nepalese autoriteiten de Nepalese afkomst bevestigen, dan kan Dienst Vreemdelingenzaken een Europees laissez passer uitschrijven. Dit kan zonder tussenkomst van de Nepalese ambassade op basis van een administratief akkoord met de immigratiedienst van Nepal (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 21/11/2012).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer en terugkeer met re-integratiesteun zijn mogelijk.

Cijfers jan-apr 2013: 31

OEKRAÏNE

GEDWONGEN TERUGKEER

De identificatie en terugname verlopen relatief vlot dankzij het Europees terugnameakkoord. Documenten en gegevens worden doorgestuurd naar de ambassade in Brussel die het onderzoek voert. Laissez passers kunnen in één week afgeleverd worden (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 22/03/2012).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer en terugkeer met re-integratiesteun zijn mogelijk.

Cijfers jan-apr 2013: 136

PAKISTAN

GEDWONGEN TERUGKEER

Sinds het bestaan van het terugnameakkoord tussen de EU en Pakistan van 7 oktober 2010, is er een vrij goede samenwerking met de ambassade en worden laissez passers een stuk vlotter afgeleverd dan voorheen. Op basis van een gesprek op de ambassade en bestaande documenten, vindt de identificatie plaats. Wanneer het toepassingsprotocol ondertekend zal zijn, zal de terugname waarschijnlijk nog vlotter gebeuren (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 17/11/2011).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Ondersteuning bij vrijwillige terugkeer is mogelijk zowel als re-integratiebijstand door IOM of Caritas.

Als iemand terugkeert zonder paspoort wordt hij onmiddellijk aangehouden op de luchthaven voor een interview door de lokale autoriteiten. Indien de persoon cash geld bij zich heeft, zal hij onder druk gezet worden om het af te geven. Let er ook op dat op de tweede bladzijde van het paspoort de religie vermeld staat.

Re-integratieondersteuning kan voorzien worden vanuit het hoofdkantoor van IOM in Islamabad, alsook vanuit de regionale kantoren van IOM in Lahore en Karachi. Voorbeelden van succesvolle re-integratieprojecten zijn de business ondersteuning voor een zuivelboerderij, kledijzaak, kruidenierszaak of een zaak voor elektrische toestellen. (bron: IOM, 20/10/2011 en 7/12/2011) Ook Caritas kan terugkeerders ondersteunen bij een terugkeer in heel Pakistan. Hun lokale partners hebben specifieke programma's voor jongeren en kwetsbare groepen. (bron: mail Caritas 18/02/2013)

Cijfers jan-apr 2013: 29

ROEMENIË

GEDWONGEN TERUGKEER

Repatriëring is in de regel gemakkelijk te organiseren door de Dienst Vreemdelingenzaken met een Europees laissez passer (in bilateraal akkoord). Roemenië staat in de top 3 van de landen naar waar België gedwongen terugstuurt.

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Roemenen kunnen enkel beroep doen op een terugkeerreis georganiseerd door IOM. Fedasil zal eerst nagaan of de persoon over effectief onvoldoende middelen beschikt om de reis zelf te bekostigen. De terugkeerder zal geen premie ontvangen. Dit komt omdat onderdanen van landen die na 2004 tot de EU zijn toegetreden, geen toegang krijgen tot het volledige vrijwillige terugkeerprogramma.

Cijfers jan-apr 2013: 21

RUSSISCHE FEDERATIE

GEDWONGEN TERUGKEER

De overname is geregeld via een protocol tussen België en de Russische Federatie. Alle aanvragen voor identificatie worden via de Belgische ambassade in Moskou naar de Russische autoriteiten overgedragen die op hun beurt een lokaal onderzoek uitvoeren. Als de persoon over documenten beschikt, verloopt de identificatie makkelijk, anders verloopt het trager (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 21/03/2012).

Naar Tsjetsjenië zelf vindt geen rechtstreekse gedwongen terugkeer plaats. Dienst Vreemdelingenzaken maakt geen onderscheid tussen Tsjetsjenen en andere onderdanen van de Russische Federatie. Repatriëringen gebeuren altijd naar Moskou (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 12/09/2011). De meeste Tsjetsjenen werden niet naar de Russische Federatie zelf, maar naar andere EU-landen, voornamelijk Polen, gebracht in het kader van de Dublinverordening.

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer met re-integratiebijstand zijn mogelijk. Zowel IOM als Caritas hebben partners in de Russische Federatie. Enkel via IOM-Moskou kan terugkeer georganiseerd worden naar Tsjetsjenië.

Cijfers jan-apr 2013: 208

SERVIË

GEDWONGEN TERUGKEER

Sinds het in werking treden van het Europese terugnameakkoord verloopt de identificatie van Servische onderdanen vlotter. Als een persoon geen documenten heeft, wordt een lokaal buurt-onderzoek georganiseerd door de Servische politie op basis van onder andere een foto van de persoon. Ook in dit geval duurt de identificatie maar een drietal weken meer. Vooral bij Roma en minderjarigen verloopt dit soort onderzoek minder goed (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 25/10/2011).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Serviërs kunnen geen re-integratiesteun ontvangen. Dit geldt voor alle onderdanen van landen die zijn vrijgesteld van de visumplicht. Zij kunnen wel beroep doen op het basisprogramma voor vrijwillige terugkeer van IOM voor de praktische organisatie van de terugkeerreis. De terugkeerder zal hierbij geen premie ontvangen.

Cijfers jan-apr 2013: 85

SOMALIË

GEDWONGEN TERUGKEER

Gegevens nieuwe ambassade: Franklin Rooseveltdaan 66, 1050 Brussel, 02 646 64 88, somalrep@gmail.com

De documenten afgeleverd door deze ambassade zouden niet erkend worden door de Belgische overheid aangezien zij de interim-overheid van Somalië niet officieel erkend hebben. Maar een laissez passer afgeleverd door deze dienst zou wel erkend worden door de Somalische autoriteiten. De ambassade maakt het wel mogelijk om mensen te identificeren op basis van een interview en er kunnen laissez passers worden afgeleverd.

Dienst Vreemdelingenzaken stuurt niemand gedwongen terug naar Somalië omwille van de veiligheidssituatie. Maar indien iemand vrijwillig wil terugkeren, kan zij wel bemiddelen met de ambassade voor de laissez passer en de vrijwillige terugkeer regelen. Concreet gaat het over een terugkeerreis naar Nairobi waar de persoon geld krijgt om zelf verder te reizen. (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 12/06 en 29/08/2012).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Vrijwillige terugkeer naar Zuid- of Centraal-Somalië kan niet georganiseerd worden door IOM, zelfs niet met een reisdocument. Deze situatie blijft tot op heden gehandhaafd. Terugkeer naar Somaliland is eventueel wel mogelijk met IOM (bron: mail IOM 1/06/2012).

Cijfers jan-apr 2013: 0

TURKIJE

GEDWONGEN TERUGKEER

Aangehouden personen zijn gemakkelijk te repatriëren, zelfs met vervallen identiteitskaart of paspoort. Regelmatig vinden er beveiligde vluchten plaats naar Turkije (bron: Dienst Vreemdelingenzaken, CID, 8/02/2012).

VRIJWILLIGE – ONDERSTEUNDE TERUGKEER

Ondersteuning bij vrijwillige terugkeer is mogelijk. Re-integratieondersteuning is mogelijk via IOM. Voor het verkrijgen van een laissez passer moet de terugkeerder een identiteitskaart of een rijbewijs, twee originele pasfoto's en de aanvraag tot vrijwillige terugkeer met IOM voorleggen.

Cijfers jan-apr 2013: 7

4. OVERZICHT TERUGNAMEAKKOORDEN

Hier vindt u een overzicht van de terugnameakkoorden en andere bilaterale akkoorden met info over readmission of terugname. In deze akkoorden staan afspraken over de identificatie, terugname en re-integratie van vreemdelingen die zich onwettig op het grondgebied bevinden.

In de tweede kolom staan alle terugnameakkoorden van de Europese Unie, de EU Readmission Agreements. Daarnaast de terugnameakkoorden op Benelux niveau en deze op nationaal niveau, zoals de Memorandum of Understanding (MoU). Telkens staat vermeld in welk stadium het akkoord zich bevindt: in onderhandeling, ondertekend of in werking.

LAND	READMISSION AGREEMENTS (RA)	AKKOORD OP BENELUX NIVEAU	AKKOORD OP BELGISCH NIVEAU
Afghanistan			mondeling akkoord (MoU)
Albanië	in werking sinds 1/03/2004	- ondertekend op 9/06/2010 - toepassingsprotocol RA in werking sinds 06/03/2008	
Algerije	in onderhandeling sinds november 2002	in onderhandeling	onderhandelingen heropgestart
Armenië	ondertekend op 18/10/2012	toepassingsprotocol RA ondertekend op 3/06/2009	goedgekeurd door Ministerraad op 20/07/2011
Azerbeidzjan	opnieuw in onderhandeling	in onderhandeling	
Bosnië-Herzegovina	in werking sinds 1/01/2008	- in werking sinds 1/05/2008 - toepassingsprotocol RA in onderhandeling	in onderhandeling
Bulgarije		in werking sinds 1/02/2005	
Burundi		Memorandum of Understanding ondertekend op 4/05/2009	
China	Memorandum of Understanding ondertekend in 2004	gepland	onderhandeling over MoU
DR Congo			Memorandum of Understanding ondertekend op 10/03/2006
Duitsland		in werking sinds 1966	
Ecuador			Memorandum of Understanding ondertekend op 25/07/2008
Estland		in werking sinds 1/02/2005	
Frankrijk		in werking sinds 1964, in heronderhandeling	
Georgië	in werking sinds 1/03/2011	toepassingsprotocol RA in onderhandeling	
Guinee			overeenkomst
Hongarije		in werking sinds 1/12/2003	
Hongkong	in werking sinds 1/03/2004		
Kaapverdië		toepassingsprotocol RA ondertekend op 24/04/2012	
Kosovo		getekend op 12/05/2011	ondertekend op 20/10/2009
Kroatië		in werking sinds 1/02/2005	
Letland		ondertekend en goedgekeurd op 30/04/2006	
Litouwen		in werking sinds 1/05/2005	

LAND	READMISSION AGREEMENTS (RA)	AKKOORD OP BENELUX NIVEAU	AKKOORD OP BELGISCH NIVEAU
Macao	in werking sinds 1/06/2004		
Macedonië	in werking sinds 1/01/2008	- in werking sinds 1/12/2008 - toepassingsprotocol RA ondertekend op 30/07/2012	
Malta			politie samenwerkingsakkoord ondertekend in 2006
Marokko	in onderhandeling sinds september 2000		Memorandum of Understanding ondertekend op 21/10/1993, onderhandelingen heropgestart
Moldavië	in werking sinds 1/01/2008	toepassingsprotocol RA ondertekend op 25/01/2013	
Mongolië			in onderhandeling
Montenegro	in werking sinds 1/01/2008	toepassingsprotocol RA in werking sinds 26/10/2012	
Nederland		in werking	
Nepal			mondelinge overeenkomst
Niger			mondelinge overeenkomst
Oekraïne	in werking sinds 1/01/2008	toepassingsprotocol RA in onderhandeling (2011)	
Oostenrijk		in werking sinds 1965	
Pakistan	in werking sinds 1/10/2010	toepassingsprotocol RA voorbereid (2010)	
Peru			in onderhandeling
Polen			in werking
Roemenië		in werking sinds 1/10/2006	
Russische Federatie	in werking sinds 1/07/2007	toepassingsprotocol RA ondertekend	bilateraal protocol in werking, ondertekend op 17/12/2009
Servië	in werking sinds 1/01/2008	- in werking sinds 29/05/2004 - toepassingsprotocol RA ondertekend op 25/01/2013	
Slovenië		ondertekend en goedgekeurd op 29/04/2004	
Slowakije		in werking sinds 1/5/2004	
Sri Lanka	in werking sinds 1/05/2005	in onderhandeling	
Togo			mondelinge overeenkomst
Turkije	ondertekend door de Europese Commissie	in onderhandeling	
Vietnam			Memorandum of Understanding ondertekend op 19/01/2009
Zwitserland		in werking sinds 1/03/2007	

Disclaimer

Vluchtelingenwerk probeert in deze nieuwsbrief objectieve, transparante en actuele informatie van verschillende bronnen te bundelen. Deze informatie en eventuele opinies reflecteren niet noodzakelijk het standpunt van Vluchtelingenwerk. Vluchtelingenwerk is niet aansprakelijk voor de juistheid, volledigheid of geschiktheid van de informatie. Ook is Vluchtelingenwerk niet verantwoordelijk voor de inhoud van websites of publicaties waarnaar we in deze nieuwsbrief verwijzen.